

KISHONTHY Zsolt

Egy guru Miskolcon

**Seres László
képei a Műútban**

Tavaly volt tíz éve, hogy egykori főiskolai tanárom, Seres János halála után felhívott Laci, a fia, hogy odaadna néhány képet a papa dolgaiból, állítsuk ki és áruljuk a MissionArt Galériában itt Miskolcon. Mindig is szerettem és nagyra tartottam Apó (így hívtuk Serest a főiskolán) műveit, a szűkszávú, egyéniségéhez illő, visszafogott, feszes formavilágát, ezért örömmel mentem műtermébe, ahol akkor már Seres Laci lakott. Miután megnéztük az elszállítandó képeket, elindultunk körbejárni a lakást. A bejárat melletti nappali falán egy nagy, jó másfél méteres fekvő kép lógott, amelyen mély, barnásvörös alapon éles, zöld és sötétkék gesztusok cikáztak, nagyon szépnek tűnt, de sehogy sem illett Apó életművébe. Kérdeztem is Lacit, hogy ez a kép hogy került ide, mire közölte, hogy ezt még ő festette, annak idején, a hetvenes évek végén. Nem hittem a fülemnek. A festmény olyan fantasztikusan jó volt, hogy nem értettem, miért nem tudtam én erről. Tulajdonképpen azzal tisztában voltam, hogy Laci festő-restaurátor, de hogy festő is, így magában, azt nem. Valójában tudtunk egymásról, de csak ennyi, nem ismertük közelebbről egymást. Kérdeztem, van-e még ilyesmi, ebből az időből, mondta, hogy igen, és elővett még pár kisebb képet. Azt tudni kell, hogy Laci nem különösebben szereti mások képeit nézegetni, azok igazából nem is érdeklik őt, saját falaira csak saját maga képeit rakja ki. Szóval megnéztem még néhány korai festményt, ezekről is mind el voltam hűlve. Végiggondolva egyáltalán senkit, de senkit nem tudtam volna Laci képeivel párhuzamba hozni, se az akkori kortársak, se a korábbi modernnek közül. Képein jellemzően nem volt egy négyzetcentiméter sima, nyugodt felület sem, minden cikázott, izgett-mozgott, mint egy hullámozó vízfelület, amit éppen csak megborzolt a szél.

A nagy vörös kép — mint később kiderült — 1978-ban készült és nagyjából ebben az időben, 1976–79 között a többi darab is. Aztán kis idő múlva Laci előszedett hatalmas mappákat, amelyekben rengeteg papírmunka volt, a legkorábbiak még szinte gyerekkoriak, 1963-ból, de már ezek is érett, kiforrott munkák voltak, valami meghatározhatatlan finom, lírai konstrukciók. Szén és tusrajzok, litográfiák, rézkarcok. Aztán hatalmas méretű, majd 70x100 cm-es tusrajzok kerültek elő, mintha valami feneketlen bőröndből varázsolná elő őket, ezek is lenyűgöztek. Rajzain és festményein egyszerre volt jelen a rend és a káosz, merthogy nem volt két egyforma gesztus a felületeken, de mégis, kicsit távolabbról nézve egy teljesen rendezett, majdnem homogén struktúrát alkottak.

Nemsokára elkészítettem vele egy jó hosszú interjút, amiből sok-sok érdekesség kiderült, például hogy amikor disszidált az USA-ba 1967-ben, és New Yorkban éppen hippikkel lakott Long Islanden, akkor rendezték meg a közelben Woodstockot, a koncertet, csak ő nem ment el a többiekkel, mert éppen medítált vagy mi. Az interjút majdnem teljes egészében lehozta az *Artmagazin*, de sok más lap is foglalkozott vele, hatalmas meglepetésként fogadták ezeket a korai munkákat. Azt tudtuk, hogy Laci majd 20 éven át kétlaki életet élt, a teleket Bombayban, a nyarakat Miskolcon töltötte. Illetve nem teljesen, mert ebben az

időben sok középkori templom freskóit restaurálták egy csapattal, tehát járta az országot, ez egy utazós meló volt. Az indiai évek alatt Laci nem festett, majd 3 évtized lyuk van az életműben, de részben a korai művek MissionArt Galériabeli bemutatóinak, illetve a sikereknek köszönhetően, újra intenzíven festeni kezdett.

Az azóta eltelt tíz évben újabb és újabb kiskorszakok születtek Laci festészetében, mert mindig újít, mindig kísérletezik. Mivel kisujjában van a restaurátor szakma, tehát az anyagok, sok olyan képet festett, melyek elkészítéséhez fontos volt a nagyon magas szakmai tudás, az anyagok és egymásra hatásuk maximális ismerete. Számos kiállítást rendeztünk neki Miskolcon és Budapesten, de közben volt egy pár Indiában is, majd három évvel ezelőtt az USA-ban, Miami-ban, ahol Judittal együtt eltöltötte kétszer is pár hónapot. Az utóbbi években, mint ahogy az idősödő ember szeret visszatérni a kezdetekhez, Laci is néhány kiállítást szervezett magának a Felvidéken, hiszen oda való ő, Felsőbalogon született, Rimaszombattól nem messze. E kiállításokon mindig visszatekintett az utóbbi évekre, ellentétben a legutóbbi, nemrég bezárt tiszaujvárosi kiállítással, ahova csak a legújabb, kifejezetten ide készített képek kerültek. A nagyméretű, kétméteres vásznak már régen szerepeltek tervei között, most végre alkalmat nyílt megfesteni és a meghívás révén Varga Éva munkáival közösen ki is állítani őket. A nagy méretek meghatározzák a dolgokat, a festményeket is. Látható, hogy jól esett neki nagy levegőt venni és nekiesni ezeknek a kétméteres vásznaknak, és mintha nagy freskókat csinálna, széles, felszabadult gesztusokkal monumentálisan nyugalmas képeket hozott létre.

Gyakran kérdezték, hogy a két évtizedes indiai tartózkodás, az indiai művészet, kultúra hogyhogy nem hagyott nyomot Laci festészetében. Az igazság az, hogy mire Laci először Indiába érkezett, ő már akkor úgy rajzolt és festett (majdnem a kezdetektől fogva), mintha ott született volna. Az ő világa, ahogy saját maga kifejezésével jellemzi azt, „non ego” művészet, amelyen azt érti, hogy a szubjektumnak nem kell részt vállalni az alkotás folyamatában, hanem csak egyfajta médiumként engedni kell, hogy az objektív művészet rajta keresztül megnyilatkozhasson, konkrét formát ölthessen. A keleti filozófia valahogy mindig is ott munkált az ő életében és munkásságában, de ez nem is filozófia, hanem egyfajta létmód, ahogy rátekint a világra és ellenkezés nélkül elfogadja azt. Képein ez a fajta természet ölt látható formát, a koncentráció és a teljes elengedtség ötvözeteként.

A Műút e lapszámát legújabb munkái díszítik, kiegészítve a pár éve Floridában készült tusrajzokkal. Élvezzük őket, és kívánunk jó munkát és sok dolgozó évet Gurunak, ahogy mi Miskolcon, a *Kultmélvíz* nevezetű baráti körben hívjuk őt.

